

POLITIKA ÚZEMNÍHO ROZVOJE (PÚR) A VEŘEJNÁ INFRASTRUKTURA

Alena Navrátilová

Článek upozorňuje na kapitoly Politiky územního rozvoje ČR 2008, ve kterých je řešena veřejná infrastruktura, a na základní důvody změn, které by v těchto kapitolách měla přinést aktualizace tohoto dokumentu.

Veřejnou infrastrukturou se Politika územního rozvoje ČR 2008 zabývá v kapitolách Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území, Koridory a plochy dopravní infrastruktury a Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů.

Republikové priority územního plánování platí pro celé území ČR. Míra jejich uplatnění závisí na charakteru konkrétního území. Veřejné infrastruktury se týkají především priority, které řeší vytváření podmínek pro lepší dostupnost území, a to i s ohledem na potřeby veřejné dopravy, zlepšování její bezpečnosti a plynulosti, dále vytváření podmínek pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami, podmínek pro zajištění kvality života obyvatel veřejnou infrastrukturou a další. [V PÚR ČR 2008 se jedná především o priority (23), (24), (25 a (27) až (29)]. Přes veškerou snahu o jasné formulace a bezproblémové uplatňování priorit v navazující územně plánovací dokumentaci se ale v některých případech ukázalo, že požadavek, stanovený v prioritě, nelze splnit [např. nepřípustnost vytváření „úzkých hrdel“ na komunikacích – viz prioritizace (23)]. Změna těchto formulací je úkolem aktualizace PÚR ČR 2008.

V kapitole věnované dopravní infrastruktuře jsou stanoveny rozvojové záměry z oblasti multimodálních koridorů (1 záměr), železniční dopravy (12 záměrů), silniční dopravy (25 záměrů), vodní dopravy (6 záměrů) a dále kombinované dopravy, veřejných logistických center a letišť. U silniční dopravy jsou některé záměry označeny písmenem „S“, což znamená, že v době zařazení tohoto záměru do PÚR nebyly dostatečně prověřeny

jejich parametry a bylo nutno je teprve v budoucnu stanovit. Stejně jako v jiných kapitolách jsou zde stanoveny kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území a úkoly platné pro všechny koridory a plochy dopravní infrastruktury. Pro některé rozvojové záměry jsou pak uvedeny zvláštní úkoly, případně kritéria. V některých případech tyto adresné úkoly nebyly z různých důvodů ve stanovených termínech splněny a jejich plnění přechází do aktualizace PÚR.

Kapitola týkající se technické infrastruktury obsahuje rozvojové záměry z oblasti elektroenergetiky (11 záměrů), plynárenství (11 záměrů), dálkovodů (4 záměry) a dále vodního hospodářství, zařízení vodovodů a kanalizací a odpadového hospodářství. I zde jsou stanoveny kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území a úkoly pro územní plánování, obecně platné pro všechny koridory a plochy technické infrastruktury. Také zde nebyly splněny některé adresné úkoly pro ministerstva, která měla prověřit např. proveditelnost, reálnost, účelnost nebo potřebu rozvojového záměru, případně stanovit podmínky jeho územní ochrany a v návaznosti nemohly být splněny některé úkoly pro územní plánování a budou předmětem aktualizace PÚR.

V souladu s příslušným ustanovením stavebního zákona byla v letošním roce předložena vládě ČR *Zpráva o uplatňování PÚR ČR 2008* (dále jen *Zpráva*). Vláda ji schválila svým usnesením č. 596/2013 a uložila na základě této zprávy zpracovat aktualizaci dokumentu. Při aktualizaci PÚR bude posouzeno, zda důvody pro jednotlivé rozvojové záměry nepominuly, a zda není vhodné vymezit jiné, s aktuální potřebou řešení. Dále bude zváženo, zda záměry mají republikový, nebo mezinárodní význam,

a zda s ohledem na novelu stavebního zákona není účelné jejich vymezení pouze v zásadách územního rozvoje. V rámci aktualizace PÚR budou důsledněji specifikovány některé rozvojové záměry způsobem, který krajům lépe umožní v podrobnosti zásad územního rozvoje zajistit jejich územní ochranu a zpřesnění.

Aktualizace PÚR v části Koridory a plochy dopravní infrastruktury je dána potřebou:

- zohlednění revize TEN-T, obsahující nové členění dopravní infrastruktury i přehodnocením mnohých záměrů i priorit;
- zajištění dopravní dostupnosti regionů a zvýšení konkurenceschopnosti;
- zohlednění splněných úkolů stanovených v PÚR a v usnesení vlády č. 929/2009;
- zohlednění záměrů vyplývajících z celostátních rozvojových dokumentů a dokumentů územního rozvoje sousedních států, v této souvislosti řešení návaznosti na sousední státy.

Požadavky na aktualizaci této kapitoly, vyplývající ze Zprávy a z usnesení vlády ke Zprávě jsou např.:

- prověřit účelnost a reálnost a do 31. prosince 2015 upřesnit požadavky vymezení koridorů rychlého železničního spojení Praha – Wrocław a Praha – Plzeň – státní hranice Česká republika/Spolková republika Německo s ohledem na dosud nevyjasněné požadavky na traťovou rychlost a zařazení do konvenčních nebo vysokorychlostních tratí;
- do 31. 12. 2014 předložit vládě návrh koncepce letecké dopravy;
- prověřit účelnost vymezení některých rozvojových záměrů koridorů železniční dopravy, např. Praha-centrum – Letiště Václava Havla v Praze – Kladno;

- prověřit, zda vymezení koridorů silnic „S“ je jednoznačně nezbytné v PÚR, a zda není účelné a postačující jejich vymezení v ZÚR;
- prověřit účelnost vymezení některých rozvojových záměrů koridorů vodní dopravy včetně průplavního spojení D-O-L.

Aktualizace kapitoly Koridory a plochy technické infrastruktury a souvisejících rozvojových záměrů je dána potřebou:

- zajištění energetické bezpečnosti, nezávislosti a zvýšení konkurenceschopnosti ČR, zajištění konce palivového cyklu jaderných elektráren v ČR;
- zohlednění splněných úkolů stanovených v PÚR a v usnesení vlády č. 929/2009;
- zohlednění návazností záměrů vyplývajících z celostátních rozvojových

dokumentů a dokumentů územního rozvoje sousedních států a PÚR;

- posilování energetických sítí zemního plynu ve směru sever-jih a západ-východ;
- návaznosti na evropskou strategii v oblasti nerostných surovin (Raw Materials Initiative), kde je kladen důraz na maximální využívání domácích nerostných zdrojů;
- minimalizace dopadů klimatických změn na ČR;
- zajištění bezpečnosti a spolehlivosti dodávky a přenosů elektrické energie vyplývající z energetického zákona;
- snížení povodňových rizik.

Požadavky na aktualizaci této kapitoly, vyplývající ze Zprávy jsou např.:

- prověřit, zda způsob vymezení rozvojových záměrů v PÚR je slučitelný s jejím účelem (např. uvádění technických parametrů jmenovitá svět-

lost, jmenovitý tlak, změna označení VVTL na VTL);

- prověřit účelnost vymezení v PÚR, popř. navržený směr vymezení řady rozvojových záměrů, např. koridorů pro VTL plynovody v Jihomoravském kraji, koridoru pro vedení 110 kV Nový Bor – Varnsdorf, ploch pro centrální sklad vyhořelého jaderného paliva a další.

Nové rozvojové záměry týkající se dopravní a technické infrastruktury by měly být do aktualizace PÚR zařazeny, pokud je pravděpodobné zahájení projektové přípravy do deseti let od předpokládaného schválení této aktualizace PÚR vládou. Výjimky lze připustit jen formou územní ochrany.

*Ing. Alena Navrátilová
Ústav územního rozvoje*

ENGLISH ABSTRACT

Spatial Development Policy and public infrastructure, by Alena Navrátilová

This article comments on chapters of the 2008 Spatial Development Policy which deal with public infrastructure and discusses some basic reasons for changes to be made by the update of this document.